

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienia

C. K. Rządu krajowego.

I. Przy C. K. Sądzie kryminalnym Lwowskim uwolnione zostało miejsce bezpłatnego Akcesysty. Chcący to miejsce otrzymać podać maia prośby swoie należycie dowodami wsparte bezpośrednio do rzeczono- nego Sądu kryminalnego w ciągu 4 tygodni od dnia niniejszego obwieszczenia rachowanych.

II. C. K. Rząd krajowy, 16 poddanym z Babinieca Cyrkułu Czortkowskiego z których każdy przeszło po 200 drzew owocowych zasadził i do urodzajności wypielęgnował, przyznał ustanowioną uniwersalem nagrodę 27 ZR. M. K. i takowę onym ze Skarbu rządowego wypłacić rozkazał.

III. C. K. Rząd krajowy, 6 poddanym z Dzwiniogroda, 14 z Dzwiniaczka, 21 z Trubczyzna, 12 z Łatkowic, 4 z Babiniec i 20 z Wołkowic Cyrkułu Czortkowskiego, z których każdy przeszło po 200 drzew owocowych zaszczerpił i do urodzajności doprowadził, przyznał wyznaczoną uniwersalem nagrodę 27 ZR. M. K. i takowę ze Skarbu rządowego wypłacić im rozkazał.

IV. Antoni Michał i Oleksa Wasylow poddani z Uhrynkowiec, Cyrkułu Czortkowskiego, odebrali ze Skarbu rządowego po 27 ZR. M. K. nagrody za pielęgnowani drzew owocowych.

V. C. K. Rząd Galicyjski 15 poddanym z Uścia Biskupiego, 6 z Horoszowa, 4 z Nowosiołki, 10 z Iwana, 19 z Zalesia, 20 z Germakowki, 4 z Nowosiołki Kostenikowey, 9 z Lesiecznik, 2 z Grndka, 8 z Szczyłowic, 4 z Kutakowic i 1 z Chudyowic, Cyrkułu Czortkowskiego za to, że wszyscy ci podczas dochodzenia Urzędu Cyrkułowego udowodnili, że każdy z nich po 200 i przeszło drzew owocowych sam zaszczerpił i do stanu urodzajności wypielęgnował, na mocy Okólnika z d. 27. Lutego 1797 oznaczoną nagrodę po 27 Z^u. M. K. przyznał i takowę onym ze Skarbu wypłacić rozkazał. Co niniejszem dla zachęty poddanych do szczepienia i uznaczania drzew owocowych ogłasza się.

VI. Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z d. 15. Września r. z. i stosownie do przepisów najwyższego uniwersalu z d. 8. Grudnia 1820 nadał raczył Aloyzemu Baronowi de Hönigsbrunn w Graeu przy ulicy Pańskiej pod Nrem. 193 mieszkającemu, pięcioletny przywilej na odkrycie i poprawę za cenę słuszną warzenia piwa rozmaitego, co do dobroci i trwałości nad wszystkie inne celujące, a to z oszczędzeniem materiału palnego, roboty ręcznej i właśnie o trzecią część zwykle potrzebowanego chmielu.

Wiedeń dnia 15. Stycznia.

Mość raczył Członka C. K. Poselstwa przy Dworze Papieżkim, Hrabiego Kajetana Lewickiego mianować nuytaskawiey Swoim Podkomorzym.

Dyrekcya uprzyw. Austr. banku narod. wydała następujące

Uwiedomienie.

W skutek tutejszego ogłoszenia z d. 28. Listopada 1822, podaje się niniejszem do powszechney wiadomości, że dywidenda za drugie półrocze 1822 w ilości trzydziestu i jednego ZR. Waluty bank. od każdej akcji wymierzona została i że za cały rok 1822, dziesięć ZR. 3/4 kr. Wal. bank. znajduie się złożonych w funduszu odwodowym.

Ilość do podziału przeznaczona, może od 14: Stycznia r. b. podniesieną być w tutejszey kassie akcyney za wydanemi kuponami; albowież za kwitami klasycznym stemplem opatrzonymi.

Wiedeń d. 13. Stycznia 1823.

Józef Hrabia Ditrichstein,
Gubernator C. K. Aust. uprzywilejowanego
Banku narodowego.
Melchior Kawaler Steiner,
Zastępca Gubernatora w Banku Narodowym.
Józef Kawaler Henikstein,
Dyrektor Banku.

Hurs Wiedeński z dnia 16go Stycznia: Obligacyie dlugu Stanu 5 procentowe w M. K. 84. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — — — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 100. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821 za 100 M. K. — — Hurs na Augsburg za 100 Kur. — — Uso. — — Moneta konwencyyna za 100, 250. — Akcyie bankowe, icdna po 945 7/8 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Podług brzmienia najnowszych wiadomości z Meksyku różne obwody Nowey Hiszpanii podały Césarzowi Yturbide zażalenia, w których się dobitnymi wyrazami skarżą na ucisk pod jego panowaniem.

W Veracruz czynią przygotowania do zajęcia zamku St. Juan de Ulloa. Dowódca zamku Davila, wezwany został, ażeby porzucił wszelką nieprzyjaźń i wszedł w związek przyjacielski. Davila żądał trzydniowej zwłoki, tym czasem czynią przygotowania do ataku twierdzy, gdyby umowy nie przyszły do skutku.

Z Limy przybyły Gazety d. 3. Lipca do Londynu. W szczegółach o zajęciu miasta i Królestwa Quito ze strony Peruwiańsko-Kolumbijskiego wojska donoszą, że pomiędzy dowódcami wojska Hiszpańskiego zaszły rosterki. San Martin korzystał z tęg okoliczności i odezwą zapraszał Hiszpańskich żołnierzy, ażeby przeszli do niego.

Hiszpania,

Podług wiadomości z Madrytu z d. 27. Grudnia Don Francesco Espoz y Mina, Marszałek polny, mianowany został Jenerałem Porucznikiem za wojskowe czynności swoje w Katalonii.

Wielka Brytania i Irlandya.

— Z Londynu d. 24. Grudnia. —

Człowiek, który w teatrze Dublińskim rzucił butelkę na Margrabinę Wellesley, został przytrzymany; jest to cieśla nazwiskiem Hondwike. Przytrzymano także nieśkiego Graham. Z powodu tego wypadku, Gazeta Kuryier zawiera co następuje: »Stronnictwo zwane Oranii, które Xiążęcia Oranii roku 1688 na tron wezwało, obchodzi, i jak wiadomo, uroczyste dzień 5. Listopada, jako rocznicę wyładowania Xiążęcia. Jest to także rocznica sławnego spisku prochowego, który mimo powagi najlepszych dziełopisów Angielskich, przypisywany jest Katolikom. Król chcący pokoju i zgody między wszystkimi poddanemi, oświadczył podczas ostatniej swojej podróży niechęć stronnictwu Oranii. Margrabia Wellesley, Wice-Król Irlandzki, stosując się do życzenia Monarchy, zabronił w tym roku uroczyste obchodzić dzień 5. Listopada. Zagorzalcy po przysięgli z tego powodu zemstę, i wybrali na to dzień 14. b. m. kiedy Wice-Król znajdował się na teatrze. Zwyczaj chce, aby Wice-Króla przyymowano ze wszystkimi honorami Królewskimi, to jest, aby i aktorowie i słuchacze wszyscy stojąc, śpiewali z odkrytymi głowami pieśń: *God save the King*. Tu, świątowania, pogroźki, syłania, przerywały śpiewanie. Ławnika Darlay, zapalonego nieprzyjaciela Katolików, z zapasem przyjęto, Lorda zaś Prezydenta miasta, lubiącego zgodę i porządek, wysmiano i wyswistano. Na próżno sta-

rano się rozpocząć widowisko; zagorzalcy chcieli, aby aktorowie śpiewali szyderskie pieśni na Katolików, którzy tak niespodziewanie zaczęli, zaczęli śpiewać swoje pieśni. Podczas całej walki, Wice-Król okazał obojętność, aż nagle silnie rzucona butelka, wpadła do jego łoża. Ta zniewaga Króla w osobie jego Namiestnika, oburzyła wszystkich prawych słuchaczy. Jednogodnie żądano uwięzienia sprawcy, nieśkiego Graham. Weszła straż i poymała tak iego, jako też największych krzykaczy. Kommissarz policyyny Ryan, który w czasie tych rozruchów okazał opieszałość, został oddalony ze wszystkimi swemi podwładnymi. Nazajutrz zebrali się obywatele Dublina dla ułożenia adresu do Lorda Namiestnika, w którym oświadczyli swoje niezadowolowanie z powodu naszego wypadku.

Francya.

Dnia 2. Stycznia podciągniona była pod Sąd Paryżki Policyi poprawczyj szczególne sprawa dwóch dziennikarzy, których pisnia i sposób myślenia całkiem sprzeciwiają się sobie, to jest wydawców gazety Etoile i dziennika handlowego. Królewski Adwokat P. Billot mówił w swoim zaskarzeniu: »U narodu uciemięzanego wszelkimi udręczeniami i nieszczęściami, które dzięk przemocą sprowadził na niego rewolucyją, niemi tylko utrzymując swoje niszczące się iestestwo, wolność druków jest tem, czem zawsze była w podobnych stosunkach, to jest narzędziem zaburzenia i rozkoszu; w samy istocie i właściwie istnieje ona jedynie dla demagogicznych wznawicieli, i stała się niepohamowaną niczém zuchwałością, która nieznającą granic zapamiętałością tych wszystkich, którzy ją wykonywają. W oczekiwaniu, że u nas powinny być poczytane za potrzebno mocniejsze i skuteczniejsze rozporządzenia, o to najusilnięj starać się należy, ażeby ta trucizna nie wkradła się z Państw sąsiednich, dla rozsiewania śmierci i spustoszenia pomiędzy nami. Dnia 17. Listopada z. r. w iedny gazecie Madryckiej mającej tytuł: *El Indicađor* umieszczono artykuł miotający o belgi i potwarze na to wszystko, co jest najszacowniejszego we Francyi; to dzieło zapewne jest owocem najbezczelniejszj i najzuchwalszj demagogii. Artykuł ten przyięły dwa dzienniki Paryżkie: Etoile d. 11. a Dziennik handlowy d. 13 Grudnia. Uznano przeto za rzecz potrzebną sądownie zapoznać obudwóch odpowiedzialnych wydawców tych gazet.« — Królewski Adwokat czytał potem ów wspomniany artykuł. Jest to długa ga-

danina przeciw Królewskiej rodzinie, Królewskiemu Rządowi i całemu Francuzkiemu narodowi obwinianemu w ogólności o podłość i o bojaźliwość; gdyż między innymi to się tam znajduje: »Chwałą się z odwagi Węglarzów, »a przecież zabójca Berton (odważny »Woelfel) tylko lekką otrzymał karę.« — Królewski Adwokat dziwował się temu mocno, że z gorliwości swojej ku naukom monarchicznymi tak wyszczególniający się Dziennik, jakim jest *Etoile*, pozwolił sobie umieścić tak zuchwały Artykuł, bez żadnego wstępu, bez żadnych uwag przypisów lub postrzeżeń. Zarządcy gazety tę dąli przeto naturalną pobudkę Dziennikowi kupieckiemu do przyjęcia także wspomnianego Artykułu, bo gdyby się były przy nim jakie znajdowały uwagi lub zbitania, byłby go ten ostatni Dziennik pewnie nie umieścił. Gazeta *Etoile* nie powinna się odwoływać do dobrze znanego sposobu myślenia ię Redaktora, znajduje się ona bowiem w przypadku człowieka, który nieprzezornością zadał drugiemu śmierć albo go skaleczył, i chociaż nie miał żadnych karygodnych zamiarów, wszelako lekką odbierze karę.

»Możnaby« prowadził rzecz dalej Królewski Adwokat: »Daleko innych po Dzienniku handlowym domysleć się zamiarów, rozważwszy tak liczne kary, jakie ponieśli właściciele tęg Gazety, a których skutkiem było oddalenie P. Faucillon, ięgo odpowiedzialnego wydawcy. Przeto Dziennik ten mógłby korzystać z tego, gdyby pobłażano wydawcy, co mu tak zły dał przykład.« — Królewski Adwokat kończył w sposób następujący: — »W czasie, gdy polityka naradza się nad środkami, jak uczynić koniec rewolucyi Hiszpańskiej, Władze powinnyby utworzyć korpus obserwacyyny dla przeszkodzenia wciśnieniu się nauk rewolucyynnych. Wyrok ich niech zarzuci kłamstwo postrzeżeniom iędnego opozycyynego Dziennika, że dla druku nie ma Pireneów (zastosowanie znaiomych wyrazów Ludwika XIV.). Przekładamy więc, ażeby wydawców obudwóch wspomnianych Dzienników spotkała najmniejsza kara znajduiąca się w 9. 2. i w 3. artykule prawa z d. 17. Maja 1819, tudzież w artykułach 2. 3. 4. 5. 6. i 10. prawa z d. 25. Marca z. r.« — P. Charpentier mówił dosyć zrzęcznie za P. Goury, wydawcą Gazety »l'Etoile«. Dziennik ten tak wyszczególniający się nienawścią ku Hiszpańskiej rewolucyi, sądził, że podobny artykuł nie potrzebował komentarza, chciał dać tylko próbkę stylu i sposobu myślenia panującęg faksyi, ponieważ *Indicador Madrytu* był z *Gazet* naypo-

miarłowawszym prawie Ministerjalnym Dziennikiem i nie należał żadną miarą do stronnictwa *Exaltadów*, albo *Deskamisadów*. Adwokat oznaymił, że nie widzi w tęg żadney niesprawiedliwości, jeżeli wyrok uwolni *Gazetę l'Etoile*, a ukarze *Dziennik handlowy*, ponieważ zamiar tylko robi występęk. — P. Barthe, Adwokat P. Cardona, wydawcy *Dziennika handlowego*, w tęg ograniczył się iędynie miasto obrony, że odczytał uwagi swoje, iż wspomniony artykuł zupełnie w tymże samym celu był przedrukowany, jaki cel miał redaktor *Gazety l'Etoile* przyjmując go do swego pisma. »Owe nieprzyzwoite i mocne wyrażę«, mówił on, »tak różniące się od zwyczajnego tonu *Dziennika handlowego* są istotnym lekarstwem dla Francuzkich czytelników a wszyscy Administratorowie, współpracownicy i zarządcy *Dziennika* oświadczają uroczyście, że są zupełnie przeciwni duchowi w tym artykule panującemu.« — Sąd po długich obradach taki wydał wyrok:

»Zważając, że zapozwany artykuł zawierał w sobie obelgi przeciw Królewskiej osobie miotane, zamachy przeciw Królewskiej godności i Następstwu Tronu, wezwania do wykroczeń i występków, potwarze na urzędników Stanu i uwagi mogące wzniecić nienawiść i pogardę ku Rządowi Królewskiemu, który to artykuł PP. Cardon i Goury, odpowiedzialni wydawcy *Dziennika handlowego* i *Gazety l'Etoile*, »powszechnili; zważając na to, że w występkach druku, jeżeli nie chcemy się stać winnymi naruszenia prawa, zamysł, tylko z pism w obmowie będących wywodzony być może i rzeczony artykuł w obu *Dziennikach* bez żadnego przypisu lub uwagi, któreby artykułowi umieszczonemu inne nadać mogły znaczenie, przedrukowanym został; — gdy przeto PP. Cardon i Goury, umieściwszy wspomniane pismo, ściągnęli na siebie karę obiętą artykułami 2. 3. i 9. prawa z d. 17. Maja 1822 i artykułami 2. 3. 4. 5. i 6. prawa z d. 25. Marca 1822; — a więc Sąd skazuje każdego z osobna na sześćmiesięczne więzienie, na karę pieniężną 500 franków i na powrócenie kosztów prawnych.« — Kara ta jest najmniejszą z oznaczonych prawem z d. 17. Maja 1819 na obelgi rzucane na osobę Królewską.

— Z *Paryża* d. 27. *Grudnia*. —

Monitor umieścił powody, dla których Sąd Kassacyyny odrzucił skargę Panów Constant, Foy i Karatry na Pana Mangin, iako to, iż Jeneralny Prokurator może przytaczać w oskarżeniu wszystko, co mu się zdaie potrzebnęm, a jeżeli użyte przez Pana Man-

gin wyrazy nie są dosyć umiarkowane, nie pokazuje się z nich przecieź zamiar potwarzy. Co się tycze Pana Lafitte, twierdzenie Pana Mangin względem tających skarby Napoleona, nie może się do niego stosować, gdyż powierzonych sobie pieniędzy nie zataił, ale je oddał pod rozporządzenie Sądów.

Z rozkazu Prefekta zniesiono w Dijon towarzystwo, które się w oznaczonych dniach zbierało i naradzało o rzeczach dotyczących się prawnictwa.

Urządzenie Królewskie z dnia 25. b. m. zmniejszyło opłatę od wina i octu winnego, sprowadzanego do Paryża z 13 1/2 franków na 10 1/2 franków za hektolitr, a 10 od d. 1. Stycznia roku przyszłego 1823. Ulga, iakięży rząd mieszkańcy Stolicy doznają, wynosi rocznie 4 miliony franków

Jeden z młodych Anglików, którzy byli u Trapisty w Gard, przybył do Paryża i w wilię Bożego Narodzenia przyjął wiarę Katolicką w obecności Nuncjusza Papieżkiego. Obrzęd chrztu dopełnił Katolicki Biskup Londyński, a rodzicami chrzestnymi byli: Hrabina Genlis, sławna autorka i jeden z Kawalerów orderu Ś. Ludwika.

K r a k ó w.

Na piętnastém posiedzeniu Seymowém d. 20. Grudnia wytoczyła się między innemi sprawa przeciw trzem urzędnikom o nadużycia. Jeden z nich iednomysłnością uwolniony został od processu; drugi iednomysłnością, trzeci większością głosów pod Sąd naywyższy oddani. — Poczém zaraz za postąpieniem wedle 141. artykułu Statutu Organicznego, członkami Sądu Naywyższego z strony Reprezentacyi Narodowey, ogłoszeni zostali: JW. Felix Grodzicki, Marszałek Seymu; Deputowani: Piekarowski, Vice-Prezes Appellacyi, Paszkowski Franciszek, Mieroszewski Jan, Majoranowski Konstanty. — Wybór zaś czterech Sędziów pokoju na członków tegoż Sądu na jutro został odroczoney.

Na szesnastém posiedzeniu Seymu z d. 21. Grudnia członkami naywyższego Sądu obrani zostali następujące Sędziowie pokoju: Lipczyński i Łacki z okroju, a X. Kozłowski i Trzcziński z miasta. Poczém przyięto iednomysłnością dwa następujące projekta i zamieniono je w prawo: 1. Zniesienia po-

datku *Subsidium charitativum*; 2. zniesienia podatku półpodymnego, niegdys pod imieniem Hyberna nałożonego; które tylko pewną klasę mieszkańców kraju obciążały, a zatem sprzeciwiały się zasadom społeczeństwa. — Następnie przyięto większością głosów prawo, zabraniające starozakonnym kupowania lub brania w zastawę domów tę części miasta Kazimierza, która się ciągnie wprost od Stradomia ku Podgórzowi.

Na siedmnastém posiedzeniu Seymowém d. 22. Grudnia nie zaszło nic ważnego. Odczytano tylko rozmaite odpowiedzi Senatowi na przełożenia Izby, a Kommissya Skarbowa oświadczyła: że dopiero na przyszłym posiedzeniu będzie w stanie wnieść projekta Skarbowe i budżet do decyzyi Seymu.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 9. Stycznia. —

Mrozy ciągle trwają, wczoray było stopni 18 i dziś tyleż. Słychać, że kilka osób w okolicach Warszawy postradało życie z przeziębienia. Rolnicy w znaczney liczbie przywożą codziennie drzewo, którego dosyć tanio dostać można.

Wczoray dla mocnego mrozu nie było widowiska w Stolicy, lecz amatorowie muzyki licznie się zgromadzili na zwyczajnym muzycznym wieczorze w sali Towarzystwa Dobroczynności, gdzie iak zawsze z szczególną dokładnością wykonane były piękne dzieła muzyczne.

Wexlarze za Dukata Holendersk. dają Złotych 20 groszy 3, przedają po Złt. 20 gro. 8. Na Złocie Polskim dają 4 od 100. Assygnaty Rossyjskie za 100 rubli płać Złt. 177, przedają po Złt. 178.

— Z Warszawy d. 23. Grudnia. —

W zeszłym tygodniu przez dni kilka ważna i interessująca sprawa massy Rudnickich sądzoną była w Sądzie naywyższey instancyi, który potwierdził wyroki w teyże sprawie tak Trybunału, iak Sądu Appellacyynego. Ta sprawa rozpoczęta ieszcze była za czasów Rzeczypospolitey Polskięy; oprócz rozmaitych okoliczności rzecz szła o sumę przeszło milion Złt. Pol.

Jenerał Brygady, Hrabia Fredro dla interessów familiynych otrzymał żadaną dymissyę z pozwoleniem noszenia mundury.

(Do tego Nru. dołączony jest VIty Numer Rozmaitości.)